

İtfaiyeciler için Solunum Koruyucular

Solunum koruyucu seçiminde öncelikle oksijen seviyesi dikkate alınmalıdır. Oksijenin yetersiz olduğu durumlarda gaz maskesi kullanılmamalıdır. İtfaiyeciler, genel olarak solunan havanın dışarıya verildiği açık devreli solunum koruyucuları kullanmaktadır. Kapalı devre solunum koruyucularında ise verilen hava dışarıya atılmaz, KO₂ NaClO₃ (TS EN 13794) gibi kimyasallarla veya basınçlı oksijen aparatı ile sağlanan oksijen ile tekrar kullanılır.

Kendi Kendine Yeterli Açık Devreli Sıkıştırılmış Hava Solunum Cihazı (TS EN 137): Cihaz, çalışanın talep üzerine basınçlı hava solmasına olanak sağlayarak işlev görür. Sonra, çalışandan ekshale edilmiş hava, tekrar sirküle edilmeden ortam atmosferine geçer. Aşırı basınç riskinin düşük olduğu ortamlarda ani tehlikede solunabilir nefes sağlar.

Tam Yüz Maskeleri (TS EN 136): Solukla verilen havaya bağlantı elemanı üzerinden solunum cihazına (kapalı devre solunum cihazı, sarkaç tipli solunum cihazı) ya da soluk verme vanaları üzerinden veya başka bir tipteki uygun solunumla ilgili koruyucu cihaz aracılığıyla doğrudan ortam havasına geri verilir.

İtfaiyeciler için Koruyucu Giyeceklerin Kullanımında Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Koruyucu giyecekler; giyilebilme ve çıkarılabilme kolaylığı, rahat ettirecek sıklıkta olması, derin soluk alıp-vermeyi kısıtlamaması ve hiç bir yerinde kan akışının engellenmemesi gibi durumlara karşı elle ve gözle muayene edilmelidir.
- Çoğu zaman boya kaybına neden olan yüksek ısıya maruz kalmaktan kaynaklan başlık dış kabuğunun renginin değişmesi gibi bazı hasarlar, yırtıklar, delinmeler, açılmış dikişler ve gevşek kaplamalar aşınma ve yıpranmanın belirgin belirtileridir. Bu tür donanımlar yenileriyle değiştirilmelidir.

- Nemli ve terli kalan başta eldiven olmak üzere kişisel koruyucu donanımlar mantar oluşumuna sebep olabilir. Tüm itfaiyeci donanımları başlık ve vizörler dahil etiket ve kullanım kılavuzundaki bilgiler doğrultusunda temizlenmeli ve kurutulmalıdır.
- Kişisel koruyucu donanımların, temizlenmesi esnasında yırtılmalar, yırtıklar, düşmüş dikişler, bağlantı elemanlarını kaybetme vb. bakımından kontrol edilmelidir.
- Yanlış tamir edilmiş giysiler güvenli olmayabileceğinden, potansiyel olarak arızaya neden olabilir. Herhangi bir tamir yapmadan önce üretici ile görüşülmelidir.
- Uygun depolama, kişisel koruyucu donanımları korumak için şarttır. Alan, doğrudan güneş ışığından, özellikle güneş ışığından, kirleticilerden ve kıyafetlere fiziksel olarak zarar verebilecek nesnelere uzak olmalıdır.
- Depolama alanı iyi havalandırılmış olmalıdır. İtfaiyeci kıyafetleri yaşam mahallinde veya evde saklanmamalıdır.

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İTFAYECİLER İÇİN KİŞİSEL KORUYUCU DONANIMLAR

İtfaiyecilerin yangınla mücadele faaliyetleri kapsamında kullandıkları ve bu faaliyetleri süresince vücut kısımlarını korumayı amaçlayan kişisel koruyucu donanımlardan oluşur.

İtfaiyeciler için Koruyucu Giysiler

Yangınla mücadele işlemleri ve kurtarma çalışması gibi faaliyetler sırasında giyilen giyeceklerdir. Bu ürünler TS EN 469 standardına uygun olmalıdır. Ürün üzerinde piktogramı ile aşağıdaki belirtilen 4 özelliğe sahip olduğu performans seviyeleri bulunmalıdır.

Şekil 1 İtfaiyeciler için piktogram

Türkiye Cumhuriyeti
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
Adres: Emek Mahallesi Naci Ayrıvalıoğlu Caddesi
No: 13 Pk: 06520 Emek / ANKARA
Telefon: 0 312 296 67 67
Faks: 0 312 296 18 77
www.csgb.gov.tr/isggm

Xf -Isı Testi Performansı: Alev
Xr -Isı Testi Performansı: İşıma
Y - Su Nüfuziyetine Direnç
Z -Su Buharına Direnç
2 – Performans seviyesi(1 veya 2)

Su nüfuziyet riskinin olduğu durumlarda yüksek seviye olan Y2 performanslı ürün seçilmelidir.

İlgili Standartlar

TS EN 136	Solumla ilgili koruyucu cihazlar - Tam yüz maskeleri - Özellikler, deneyler, işaretleme
TS EN 137	Solumla ilgili koruyucu cihazlar - Kendi kendine yeterli açık devreli sıkıştırılmış hava solum cihazı- Özellikler, deneyler, işaretleme
TS EN 469	İtfaiyeciler için koruyucu giyecekler - Yangınla mücadelede kullanılan koruyucu giyecekler için performans kuralları
TS EN 659+A1/AC	Koruyucu eldivenler - İtfaiyeciler için
TS EN 1486	Koruyucu elbiseler-İtfaiyeciler için - Uzman itfaiyeci elbiseleri için özellikler ve deney metotları
TS EN 13911	İtfaiyeciler için koruyucu kıyafetler - İtfaiyeciler için yangın davlumbazlarına ilişkin gereklilikler ve deney yöntemleri
TS EN 14458	Kişisel göz koruma donanımı - Sadece koruyucu kasklarla kullanım için tasarlanmış yüksek performanslı siperlikler
TS EN 15090	İtfaiyeciler için ayak giyecekleri
TS EN 15384	İtfaiyeciler için koruyucu giyecekler - Zor arazi yangınla mücadele giyecekleri için laboratuvar deney yöntemleri ve performans gereklilikleri
TS EN 443	Binalarda ve diğer yapılarda yangınla mücadele için koruyucu başlıklar
TS EN 16473	İtfaiyeciler için başlıklar - Teknik kurtarma için başlıklar

İtfaiyeciler için Koruyucu Eldivenler

İtfaiyeciler için tasarlanmış TS EN 659 standardına uygun eldivenler, itfaiyecilerin tehlikeli şartlar altında uzun süre çalışmalarına imkân sağlar. Bu eldivenler mekanik ve ısı risklere karşı koruma sağlar. Bir çift eldivenin çıkarılması için gereken sürenin ortalama değeri, ıslak veya kuru iken 3 saniyeyi aşmamalıdır. Bu eldivenler kimyasal maddelere karşı koruma sağlama amacıyla tasarlanmamıştır. İtfaiyeciler için koruyucu eldivenler, Şekil 1'deki piktogram ile işaretlenmelidir.

İtfaiyeciler için Ayak Giyecekleri

İtfaiyecilerin yangınla mücadele ve ilişkili faaliyetlerde kullanmaları için tasarlanan ayak giyecekleri TS EN 15090 standardına uygun olmalıdır. Aşağıda belirtilen 3 tipten uygun olanı seçilmelidir.

TİP	Kullanım Amacı
Tip 1	Genel amaçlı kurtarma, yangını kontrol altına alma, orman, ekinler, bahçe, ot veya çiftlik alanı gibi alanlardaki bitkilerin yanmasıyla oluşan yangınla ilgili mücadele, kontrol altına alma eylemi için uygun
Tip 2	Yangından kurtarma, yangını kontrol altına alma ve binalarda kapalı yapılarda mal koruma, bir yangın veya acil durumla ilgili taşıtlar veya benzer mallar için uygun
Tip 3	Personelin hayat kaybına, zarar görmesine veya mal ve çevreye hasar vermeye sebep olabilen tehlikeli kimyasal maddelerin çevreye bırakılması veya muhtemel bırakılması ile ilgili tehlikeli madde acil durumları

İtfaiyeciler için ayak giyecekleri, standardın numarası, imalatçı tanıma işareti, tip gösterimi, imal yılı/en az yıl çeyreği ve en az 30 mm x 30 mm büyüklüğünde gösterilen piktogram ile standartta verilen işaretleme sembollerden biri piktogramın alt sağ köşesine işaretlenmelidir.

İtfaiyeciler için Başlıklar

İtfaiyeciler tarafından yapılan işlemler esnasında meydana gelebilecek tehlikelere karşı çalışanın başının korunmasını sağlayacak şekilde tasarımılanan başlıklar (İtfaiyeci barefi) TS EN 443 standardına uygun olmalıdır. Bu standarda göre başlıklar koruma sağladığı bölgeye göre iki tipe ayrılır:

Tip A: Sadece üstten gelen etkilere karşı koruyan

Tip B: Yandan ve üstten gelen etkilere karşı koruyan

Başlıklar, sıvı kimyasallara karşı koruma sağlaması halinde "C" sembolü ile elektriğe karşı koruma sağlaması halinde ise "E" sembolü ile işaretlenir.

Yüksek ısı ve aleve karşı baş ve boyun bölgesini korumak için kullanılacak yangın başlığının TS EN 13911 standardına uygun olmasına dikkat edilmelidir.

İtfaiyeci Başlığı

Yangın Başlığı

İtfaiyeciler için Yüz ve Göz Koruyucular

İtfaiyeciler tarafından, TS EN 443 standardına uygun başlıklarla veya özel olarak kullanılmak üzere tasarlanmış yüz ve göz koruyucular TS EN 14458 standardına uygun olmalıdır. Yüz koruyucular ☺ sembolü ile göz koruyucular ise O sembolü ile gösterilir.

Yüz ve göz koruyucularda kullanılan işaretlemeler aşağıda gösterilmektedir:

T – Aşırı sıcaklıklarda orta enerji etkisine karşı
A – Yüksek enerji etkisine karşı
AT – Aşırı sıcaklıktaki yüksek enerji etkisine karşı direnç,
K – Aşınmaya karşı direnç,
N – Buğulanmaya karşı direnç
R – Geliştirilmiş kızılötesi yansıtma
Ω – Elektriksel özellikler